09/03/2024

9 Μαρτίου 1855: Πεθαίνει ο Αγωνιστής του ’21 Κίτσος Τζαβέλλας

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Αγωνιστής του ‘21, στρατιωτικός και πολιτικός· επίλεκτο μέλος της σουλιώτικης φάρας των Τζαβελλαίων. Διετέλεσε πρωθυπουργός της Ελλάδας από τις 5 Σεπτεμβρίου 1847 έως τις 8 Μαρτίου 1848.

Ο Κυριάκος (Κίτσος) Τζαβέλλας γεννήθηκε στο Σούλι το 1800 και μεγάλωσε στην Κέρκυρα. Ήταν δευτερότοκος γιος του Φώτου Τζαβέλλα (1770-1809) και της Δέσπως Πάνου, εγγονός του Λάμπρου Τζαβέλλα (1745-1795) και ανιψιός του Ζυγούρη Τζαβέλλα (?-1823).

Το 1820 επέστρεψε μαζί με τους Σουλιώτες στην πατρίδα του, όπου ανακηρύχτηκε καπετάνιος – αρχηγός. Μετά την ήττα και τον θάνατο του Αλή Πασά το 1822, πήγε

στην Πίζα της Ιταλίας ως απεσταλμένος των Σουλιωτών, για να ζητήσει οικονομική ενίσχυση για τον Αγώνα.

Η πρώτη μνεία για τη συμμετοχή του στις στρατιωτικές επιχειρήσεις αφορά τη δράση του κατά την πρώτη πολιορκία του Μεσολογγίου (Οκτώβριος – Δεκέμβριος 1822), όπου πολέμησε στο πλευρό του Μάρκου Μπότσαρη, επικεφαλής 35 Σουλιωτών. Συμμετείχε στη μάχη του Κεφαλόβρυσου (8-9 Αυγούστου 1823), όπου βρήκε τον θάνατο ο Μπότσαρης. Τον Οκτώβριο του 1823 με 300 άνδρες προσέβαλε στη θέση Σκαλί, μεταξύ Μεσολογγίου και Ανατολικού (Αιτωλικού), το ιππικό του Τούρκων κι έλυσε την πολιορκία του Αιτωλικού, αποκομίζοντας πολλά λάφυρα.

Στη συνέχεια συνεργάστηκε με τον Καραϊσκάκη και διακρίθηκε στη Μάχη της Άμπλιανης (14 Ιουλίου 1824). Στις 3 Δεκεμβρίου 1824 επιβιβάσθηκε με 3.000 άνδρες στο Αίγιο και πήρε μέρος στις εμφύλιες διαμάχες στο πλευρό του Ιωάννη Κωλέττη. Πολέμησε τον Ιμπραήμ στο Κρεμμύδι της Πύλου (7 Απριλίου 1825) και σώθηκε την τελευταία στιγμή.

Στις 7 Αυγούστου 1825 μπήκε στο πολιορκημένο Μεσολόγγι και όταν ο Κιουταχής απείλησε το μικρό νησί Κλείσοβα (Μάρτιος 1826), ο Τζαβέλας έσπευσε με λίγους άνδρες του για να ενισχύσει την άμυνά του. Οι επανειλημμένες προσπάθειες τών Τουρκοαιγυπτίων να το καταλάβουν απέτυχαν και η επιχείρηση απόβασης εγκαταλείφθηκε.

Κατά την ηρωική έξοδο των Μεσολογγιτών (10 Απριλίου 1826), ηγήθηκε 2.500 ανδρών, από τους οποίους διασώθηκαν οι 1.300. Πήρε μέρος στις μάχες της Αττικής το 1827 και μετά το θάνατο του Γεωργίου Καραϊσκάκη τού ανατέθηκε προσωρινά η αρχιστρατηγία.

Ο Ιωάννης Καποδίστριας τον έκανε χιλίαρχο, αναθέτοντάς του μάλιστα να εκκαθαρίσει τη Στερεά Ελλάδα από τους Τουρκαλβανούς και τους Τουρκοαιγυπτίους. Στα χρόνια της Αντιβασιλείας ρίχτηκε στη φυλακή, μαζί με τον Κολοκοτρώνη, επειδή ήταν μέλος της ρωσόφιλης μερίδας.

Ο Όθωνας τον έκανε υποστράτηγο και αργότερα αντιστράτηγο και υπασπιστή του. Το 1844 ανέλαβε Υπουργός Στρατιωτικών στην κυβέρνηση του Ιωάννη Κωλέττη και μετά τον θάνατό του, τον διαδέχθηκε στην πρωθυπουργία στις 5 Σεπτεμβρίου 1847, σε μία κρίσιμη περίοδο για τις ελληνοτουρκικές σχέσεις, εξαιτίας του επεισοδίου Μουσούρου. Κατά τη διάρκεια της σύντομης πρωθυπουργίας του απέτυχε να εξασφαλίσει την ενότητα της κυβέρνησής του. Ήλθε σε αντιπαράθεση με τον υπουργό Οικονομικών Νικόλαο Κορφιωτάκη και αναγκάστηκε να παραιτηθεί

στις 8 Μαρτίου 1848, παρότι διέθετε την αμέριστη υποστήριξη του Όθωνα. Το 1849 διορίσθηκε για μικρό διάστημα Υπουργός των Στρατιωτικών στην κυβέρνηση του Κωνσταντίνου Κανάρη.

Κατά τη διάρκεια του Κριμαϊκού Πολέμου, συμμετείχε στο απελευθερωτικό κίνημα των αλύτρωτων περιοχών (1854) και μαζί με άλλους σουλιώτες αξιωματικούς ανέλαβε την ηγεσία των επιχειρήσεων στην Ήπειρο. Μετά την αποτυχία του εγχειρήματος, αποσύρθηκε.

Ο Κίτσος Τζαβέλλας πέθανε στην Αθήνα στις 9 Μαρτίου 1855, σε ηλικία 55 ετών.

Πηγή: sansimera.gr